

**Nukissiorfiit/sanatitsisut aamma sanaartortitsisut akornanni inatsisinik atuinikkut
 isumaqatigiinnngissutit illoqarfimmut nunaqarfimmulluunniit
 isumaqatigiinnngissuteqarfiusunit pilersorneqartunut agguataarinninnerit
 naatsorsuutinit peerneqarnissaat, taarsiullugulu nuna tamakkerlugu atuisunut tamanut
 nammaqatigigiinneq atorlugu agguataarneqartarnissaat siunertaralugu akinut
 aalajangersakkanik aaqqissuussinerup maannakkut atuuttup nutarterneranut
 atatillugu maleruagassat atuuttut allanngortinnissaannik Naalakkersuisut
 peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
 (*Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqtigiit*)**

pillugu

Sanaartornermut Avatangiisinullu ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA.

Siunnersuutip aappassaaneernejarneranut saqqummiunneqartoq.

Ataatsimiititaliap suliaqarnerani ilaasortat uku kingullermik peqataapput:

Inatsisartunut ilaasortaq, Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
 Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit, siulittaasup tullia
 Inatsisartunut ilaasortaq Storm Ludvigsen, Inuit Ataqtigiit
 Inatsisartunut ilaasortaq Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat
 Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut
 Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut
 Inatsisartunut ilaasortaq Per Berthelsen, Siumut

Ulloq 24. oktober 2012-mi UKA 2012-p ingerlanerani siullermeerneqareermat
 Ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imaa aamma siunertaa

Nukissiorfiit/sanaartortitsisup aamma sanatitsisut akornanni inatsisinik atuinikkut
 isumaqatigiinnngissutit najukkani ataasiakkaani atuisunut akissaajaatinik amerlanerusunik
 kinguneqannginnissaat siunnersuuteqartup siunnersuutimigut kissaatigaa. Siunnersuuteqartoq
 siunnersuuteqarpoq, inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinnngissutit najukkamut
 isumaqatigiinnngissuteqarfiusumit pilersorneqartumut agguataarinninnerit naatsorsuutinit

peerneqassasut, taarsiullugulu nuna tamakkerlugu atuisunut tamanut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqartassasut.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut isumaqarput, siunnersuut manna akeqartitseriaasissap nutaap oqallisigineqarnerani pingaaruteqartumik immersueqataasoq, siunnersuullu akeqartitseriaasissamik nutaamik suliaqarnermi ilanngutissasoq piumassuseqarlutik. Naalakkersuisulli isumaqarput, inatsisitigut atuinikkut isumaqatigiinngissutinut aningaasartuutit agguataarinninnermik naatsorsuutinit peerneqarnissaannik inaarutaasumik aalajangiinnginnermi, aaqquissuussinissatut siunnersuutigineqartup naleqquttuunera siullermik erseqqissaatigineqarnissaa pingaaruteqartoq. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut ima allannguutissattut siunnersuummik saqqummiussipput:

”Nukissiorfiit/sanatitsisut aamma sanaartortitsisut akornanni inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinngissutinut aningaasartuutit illoqarfimmut nunaqarfimmulluunniit immikkoortortamit isumaqatigiinngissuteqarfiusumit pilersorneqartumut agguataarinnermut naatsorsuutinit peerneqarnissaat, tamatumunngalu taarsiullugu nuna tamakkerlugu atuisunut tamaginnut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqartarnissaat naleqquttuunersoq, maannakkut akeqartitseriaatsip atuuttup nutarterneqarneranut atatillugu nalilersuinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Siunnersuummut siunertarineqartut partiit akornanni ataatsimut isigalugu tapersorsorneqarput. **Inuit Ataqtigiit, Kattusseqtigiit Partiiata aamma Siumup** siunnersuut ilumisut isikkoqartillugu tapersorsorpaat, malittarisassat atuuttut allanngortinneqarnissaat kissaatigigamikku, taamaalillutik Nukissiorfiit/sanaartortitsisup aamma sanatitsisut akornanni inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinngissutinut aningaasartuutit nuna tamakkerlugu atuisunut tamanut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqartassallutik. Tamatuma saniatigut Siumut isumaqarpoq, pineqartoq pillugu malittarisassat allanngortinneqassasut, taamaalillutik erngup nukinga atorlugu innaallagissiorfinnik sanaartornermi sanaartornermut aningaasartuutit agguataarilluni naatsorsuutinit peerneqassasut, atuisunullu tamanut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqartassasut. **Demokraatit** isumaqarput, siunnersuutip kingunissai annertunerusumik erseqqissarneqassasut, tamannalu tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat tapersorsorlugu.

Aamma siullermeerinermi partiit oqaaseqaataat oqaatigineqartullu Ataatsimiititaliap innersuussutigai.

Siunnersuut pillugu Ataatsimiititaliamit siuliaqarneq

Aallaqqaasiullugu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, paasisinnaallugu ataatsimut isigalugu innaallagissamut, imermut kiassarnermullu atigititanut nutaanut

aaqqissuussinissamik siunnersuuteqarnissaq naleqqunnerpaajusoq.

Naalakkersuisumik apersuineq

Siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu ataatsimiititaliap Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannermullu Naalakkersuisoq apersorpaa. Aggeqqusissutip aammalu Naalakkersuisup oqaasiisa allattorsimaffiata assilineqarnerat isumaliutissiissummut matumunnga **ilanngussaq 1-itut** ilanngunneqarput.

Inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinngissutinut aningaasartutit sumiiffinnut ataasiakkaanut, immikkoortortamit aaqqiagiinngissutigineqartumit pilersorneqartumut, pinnagit sumiiffinnut tamanut agguarneqarnissaanni pitsaaqutit ajoqutissallu pillugit Naalakkersuisut ima allapput:

”Allannguinermi iluaqutissartaasut (allannguinerup imm. 20-mi nassuiarneqartutut ingerlanneqarnerani):

- *Sumiiffinni ataasiakkaani akit atorlugit inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinnginnernut aningaasartuutitut sunniutissanut killiliissaaq*
- *Sumiiffinni allani – inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinnginnerup kingunerisaanik – akit qaffannissaannut killiliissaaq, aningaasartuutit atuisunut amerlasuunut agguarneqartartussaammata.*
- *Akeqartitseriaatsimut allannguutissaavoq nalinginnaasoq naammaginartooq.*

Allannguinermi ajoqutissartaasut:

- *Siunnersuut killeqartuinnarmik sunniuteqassaaq. Inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinngittarnerit – qujanartumik – ikittuinnaasarput.*
- *Akit annerpaaffissaanni atuisartut akinut qaffasissunut illersorneqareerput. Tassalu pissutsit ullumikkutut itsillugit tamanna sumiiffiit amerlanerpaartaannut sunniuteqassanngilaq. Allaammi Narsami Qaqortumilu isumaqatigiissitsiniarnermi suliap ingerlanneqarneranut aningaasartuutit peerneqaraluarpataluunniit, 2012-imi innaallagissamut akit taamaallaat killeqartorujussuarmik apparnerinik tamanna kinguneqartussaavoq. 2012-imi akit qaffaataasa sinneri allanik peqquteqarput.*
- *Akeqartitseriaatsimi atuuttumi tunngaviusunik uniuineruvoq, tamannalu pissutaalluni akeqartitseriaatsimik ersarlunnerulersitsissalluni.*
- *Allannguinermi immikkoortitsiniarnermi ajornartorsiutit arlallit pilersinneqassapput, soorlu: Suliaq qaqugukkut inatsisinik tunngaveqarluni aaqqiagiinngiffiussava? Inatsisit avaqqullugit isumaqatigiinneq sunaana? Qanormi teknikkimut inatsisinillu misissuineranut aningaasartuutit, suliamik eqqartuussivitsigoortitsinissamik eqqarsaateqarnermut atatillugu akilerneqartut pineqartassappat?”*

Pitsaaqutit ajoqutillu allassimasut ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarput.

Siunnersuutip matuma suliffeqarnermi illuatungiusunik isumaqatigiinniarnermut Naalakkersuisunit ilanngunniarneqalersaartoq ilanngussaq 1-imi Naalakkersuisut aamma allapput.

Taamaattorli Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinngissutinut aningaasartuutit atuisunut tamanut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqassanersut pillugu apeqquut naggataatigut Inatsisartunut saqqummiussassanngorlugu naalakkersuinikkut aalajangigassaasoq. Inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinngissutinut aningaasartutit taaneqartut ima immikkuullaritsigisutut ataatsimiititaliamit isigineqarput; immikkoortortaqaarfiit ataasiakkaat naatsorsuutaannit peerlugit nunatsinni atuisunut tamanut nammaqatigiilluni agguaanneqartariaqartut. Tamatumunnga atatillugu allatut aaqqiinissamut tunngavilersuutaasinnaangitsut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ataatsimiititaliamit taperserineqarsinnaangilaq.

Naggataatigut Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinngissutinut aningaasartuutit atuisunut tamanut nammaqatigiinneq atorlugu agguataarneqassanersut inatsisissatut siunnersuummi uani taamaallaat sammineqarmata. Taamaalilluni Ataatsimiititaliap siunissami innaallagissamut, imermut kiassarnermullu siunissami akeqartitseriaasissap qanoq ilusilersorneqarnissaa isumaliutissiisummi isummerfiginngilaa.

Siunnersuutip aningaatigut kingunerisassai

Inatsisartut Suleriaasianni § 33, imm. 1-imi takuneqarsinnaavoq, aaljangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinnerani siunnersuutip tunngavilersuutitaani aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai allaaserineqassasut.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa, tamanna naapertorlugu siunnersuutip piviusunngortinnissaani aningaasatigut kingunerisassat siunnersuummi taaneqarsimasut. Tamatumunnga atatillugu Ataatsimiititaliap oqaatigissavaa, Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata aningaasatigut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngimmat, akeqartitseriaatsimik aaqquissuussinermik sulinerup ingerlaqqinneqarani siunnersuut ilaatinniarneqarmat, taamaalillunilu aningaasaliissutaareersutut killiussat iluanni ingerlanneqarsinnaalluni.

Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup aaljangiiffigisassatut siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni Ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

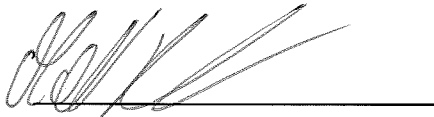
Juliane Henningsen,
Siulittaasoq

Per Berthelsen

Andreas Uldum

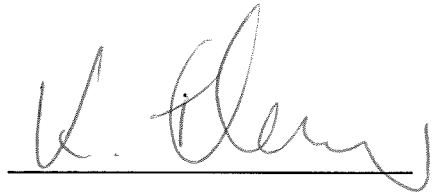
Malik Berthelsen

Storm Ludvigsen

Anders Olsen

Knud Fleischer

Andreas Uldum, Inatsisartuni ilaasortaq
Siulittaasup tullia
Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaq
/-Maani

ILANNGUSSAQ 1

**Ulloq 14. november 2012 nal. 10.00 Sanaartornermut Avatangiisinullu
ataatsimiititaliamik isumasioqateqarnissamut aggersaanermut akissutit**

14-11-2012
Sags nr. 2012-076850
Dok. nr. 1066362

Matuma kinguliani Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap ukiakkut
ataatsimiinnermi imm. 20 pillugu aggersaaneranut atatillugu apeqqutitut
nassiusaannut akissutit allanneqarput.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqquut 1

*Allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq pillugu tunngavilersuutiminut
Naalakkersuisunut ilaasortaq itisileeqquneqarpoq. Tamatumanilu Ataatsimiititaliap
paaserusuppaa, inatsisinik atuinikkut isumaqatigiinngissutitut aningaasartuutit
najukkami isumaqatigiinngissuteqarfiusumi pilersorneqartunut agguataarinani,
taarsiullugulu nunami innuttaasunut tamanut agguataarneqarneqarnissaannut suut
iluaqutaaratarsinnaanersut suullu ajoqutaaratarsinnaanersut Naalakkersuisunit
isumaqarfigineqarnersut.*

AKISSUT

Aallarniutigalugu erseqqissaatigineqassaaq, imm. 20-mi siunertaasut Naalakkersuisunit
isumaqatigineqarmata. Akeqartitseriaasissatut siunnersuutip suliffeqarnermi
suleqataasunut oqaloqatiginninnermut ilaatinneqarnissaat Naalakkersuisut
allannguutissanut siunnersuutitut saqqummiussaannut tunuliaqutaavoq.
Aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqartoq akeqartitseriaasissap
oqallisigineqarnerani iliuuseqarnissamut killiliisussaavoq.

Isumaqatiginninniarnert paarnaarsimasutut ingerlanneqannginnissaat Naalakkersuisut
pingaartippaat, kisiannili akeqartitseriaasissap immikkoortui tamarmik
qilersorsimangitsumik suliffeqarnermi suleqataasunut oqallisigineqarsinnaasariaqarput.

Tamatuma tulliatut inatsisilerineri sulianut aningaasartuutit sumiiffinnut ataasiakkaanut
– ullumikkutut – imaluunniit sumiiffinnut tamanut agguarneqartarneri sunik
iluaqutissartaqarnersut ajoqutissartaqarnersullu ilisimatitsissutigineqarnissasoq
kissaatigineqarpoq.

**Allannguineri iluaqutissartaasut (allannguinerup imm. 20-mi nassuiarneqartutut
ingerlanneqarnerani):**

- Sumiiffinni ataasiakkaani akit atorlugit inatsisinut tunngatillugu
aaqqaigiinnginnernut aningaasartuutitut sunniutissanut killiliisaaq

- Sumiiffinni allani – inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinnginnerup kingunerisaanik – akit qaffannissaannut killiliissaaq, aningaasartuutit atuisunut amerlasuunut agguarneqartartussaammata.
- Akeqartitseriaatsimut allannguutissaavoq nalinginnaasoq naammaginarqoq.

Allannguinermi ajoqutissartaasut:

- Siunnersuut killeqartuinnarmik sunniuteqassaaq. Inatsisinut tunngatillugu aaqqiagiinngittarnerit – qujanartumik – ikittuinnaasarpur.
- Akit annerpaaffissaanni atuisartut akinut qaffasissunut illersorneqareerput. Tassalu pissutsit ullumikkutut itsillugit tamanna sumiiffiit amerlanerpaartaannut sunniuteqassanngilaq. Allaammi Narsami Qaqortumilu isumaqatigiissitsiniarnermi suliap ingerlanneqarneranut aningaasartuutit peerneqaraluarpataluunniit, 2012-imi innaallagissamut akit taamaallaat killeqartorujussuarmik apparnerinik tamanna kinguneqartussaavoq. 2012-imi akit qaffaataasa sinneri allanik peqquteqarput.
- Akeqartitseriaatsimi atuuttumi tunngaviusunik uniuneruvoq, tamannalu pissutaalluni akeqartitseriaatsimik ersarlunnerulersitsissalluni.
- Allannguinermi immikkoortitsiniarnermi ajornartorsiutit arlallit pilersinneqassapput, soorlu: Suliaq qaqugukkut inatsisinik tunngaveqarluni aaqqiagiinngiffiussava? Inatsisit avaqqullugit isumaqatigiinneq sunaana? Qanormi teknikkimut inatsisinillu misissuinermut aningaasartuutit, suliamik eqqartuussivitsigoortitsinissamik eqqarsaateqarnermut atatillugu akilerneqartut pineqartassappat?

Apeqqut 2

Naalakkersuisut akissuteqaataat aamma allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq ima paasineqassappat, siunnersuut taaneqartoq illuatungeriit pingasut suleqatigiit sulisut sinniisuinik isumaqatigiinniarnernut Naalakkersuisunit ilaattinniarneqartutut eqqarsaatigineqartoq?

AKISSUT

Aap, apeqqut 1-imut akissummi allassimasutut.

Apeqqut 3:

Akeqartitseriaatsimik suliaqarnerup killiffia paaserusunneqarpoq, paaserusunneqarportaaq maanna akeqartitseriaatsimut allannguutit suut aallartinniarneqarnerisut.

AKISSUT

Suleqataasut pingasuusut akornanni oqallinnermi maannamut pingaarnertut akileraartarnerup allanngortinneqarnissaa siunnerfigineqarsimavoq. AI 2013 akuersissutigineqariapat, akeqartitseriaasissaq pillugu suliffeqarnermi suleqataasut oqaloqatigineqarnerisa Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu aallarteqqinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Akeqartitseriaasissamut siunnersuutip ineqarnerup, isumaginninnerup akileraartarnerullu aaqjissuuteqqinneqarnerinut atatinneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Maannakkut akeqartitseriaasiusumut allannguutissat suut aallartinniarneqarnerisut pillugu apeqqummut tunngatillugu. Akeqartitseriaasissami suliffeqarnermi suleqataasut oqaloqatigineqarnissaat utaqqineqarpoq. Akeqartitseriaasissap suliarineqarnerata

ingerlaqqinnerani aalajangiiffigisassatut siunnersuutit, 2012-imi upernaakkut ataatsimiinnermi tunuartinneqartut aallaavigineqarput, kisiannili Naalakkersuisut oqallinnissamut ammapput.

Apeqqut 4

Siunnersuutit Sanaartornermut Avatangiisinullu ataatsimiititaliamik aamma Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliamik inaallagissamut, imermut kiassarnermullu akeqartitseriaatsimik allannguinnissaq pillugu paasissutissiinertalimmik ataatsimeeqateqarnermi, siunnessami akeqartitseriaaseq qanoq isikkoqarsinnaanersoq pillugu Naalakkersuisunut ilaasortaq periaatsinik assigiinngitsunik saqqummiinikuuvoq. Siunnersuutit taakku arlaat sorleq Naalakkersuisut iluaqutaanerpaasutut isumaqarfigaat?

AKISSUT

Akeqartitseriaasissamut nutaamut siunnersuuteqarnissaq oqimaaqatigiissunik aallaaveqartariaqartoq Naalakkersuisut isumaqarput. Nukissiuuteqarnermut akit oqallisigineqaleraangata, akit aningaasartuutiviusunik tunngaveqartinneqassanersut imaluunniit assigiimmik akeqartitsineq utertinneqassanersoq akulikippallaamik oqallisigineqartarpoq. Naalakkersuisut isumaat malillugu aaqqiissutissaq killiffinni taakkunaniinngilaq.

AMU-mi ataatsimiititaliap 18. januar 2012-imi ataatsimiinnerani tunngavissat assigiinngitsut tallimat oqaluuserineqarput. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut tunngavissaq 5-imut assingunnerpaavoq, taassumalu imarai:

- Illoqarfinni 1.500-t sinnerlugit innuttaqartuni aningaasartuutiviusut tunngavigalugit akeqartitsinissaq, taamaattorli akit minnerpaaffilerneqarlutik.
- Illoqarfinni nunaqarfinnilu 1.500-t inorlugit innuttaqartuni innaallagissamut imermullu akinik assigiinnik aalajangersaasoqassaaq, taakkuli qaffakkiartortinneqassapput.
- Aalisakkerivinnut akigititaasut allanngortinneqassanngillat.

Kisiannili aalajangiiffigisassatut siunnersuut tunngavissaq 5-imut naleqqiulluni arlalinnik allannguuteqarpoq. Ilaatigut,

- Aalisakkerivinnut innaallagissamut imermullu akikillisaatit appartinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.
- Illoqarfinnut nunaqarfinnullu 1.500-t inorlugit innuttaqartunut akit assigiit akit annerpaaffilerlugit allanngortinneqassaaq, taamaalillunilu najukkani aningaasartuutiviusut tunngavigalugit akit, akit annerpaaffiannit appasinneruppata taakku akilernerqartassapput.
- Ungasianiit kiassarnermut akit appartinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq, taamaalillunilu pisortat kiassarnermik pilersuinerat kiassaatinut uuliatortunut unammillersinnaassuseqarnerulissaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen